

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2015 r.

w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu

Na podstawie art. 81a § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu, w tym sposób ustalania listy obrońców udzielających pomocy prawnej z urzędu oraz sposób wyznaczania obrońcy udzielającego pomocy prawnej z urzędu;
- 2) tryb i sposób przekazywania do sądu wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu oraz szczegółowy tryb rozpoznawania takiego wniosku.

§ 2. Okręgowa rada adwokacka przedstawia prezesowi sądu rejonowego, sądu okręgowego i sądu apelacyjnego, których obszar właściwości obejmuje zasięg terytorialny danej izby, zwanemu dalej „prezesem właściwego sądu”:

- 1) wykaz adwokatów uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym według przepisów o ustroju adwokatury, mających siedzibę zawodową na obszarze właściwości danego sądu, deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu;

---

1) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438 i Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 85, 694, 1375 i 1556.

- 2) wykaz pozostałych adwokatów uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym według przepisów o ustroju adwokatury, mających siedzibę zawodową na obszarze właściwości danego sądu.

§ 3. Rada okręgowej izby radców prawnych przedstawia prezesowi właściwego sądu:

- 1) wykaz radców prawnych uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym według ustawy o radcach prawnych, mających miejsce zamieszkania na obszarze właściwości danego sądu, deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu;
- 2) wykaz pozostałych radców prawnych uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym według przepisów ustawy o radcach prawnych, mających miejsce zamieszkania na obszarze właściwości danego sądu.

§ 4. 1. Okręgowa rada adwokacka oraz rada okręgowej izby radców prawnych przedstawia wykazy, o których mowa w § 2 i 3, do dnia 30 października każdego roku według stanu na dzień 1 września tego roku. Wykazy mogą być przedstawiane za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych.

2. Wykazy adwokatów oraz wykazy radców prawnych, o których mowa w § 2 i 3, zawierają następujące informacje umożliwiające kontakt z adwokatem lub radcą prawnym:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) adres dla doręczeń;
- 3) numer telefonu;
- 4) numer telefaksu lub adres poczty elektronicznej, a także wskazanie adresu siedziby zawodowej adwokata lub adresu zamieszkania radcy prawnego.

§ 5. 1. Okręgowa rada adwokacka oraz rada okręgowej izby radców prawnych informuje prezesa właściwego sądu o:

- 1) każdej zmianie danych, o których mowa w § 4 ust. 2;
- 2) każdej sytuacji czasowo lub trwale uniemożliwiającej udzielanie przez adwokata lub radcę prawnego pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu karnym;
- 3) uzyskaniu wpisu na listę adwokatów lub na listę radców prawnych, skutkującym objęciem wykazem, o którym mowa w § 2 lub § 3;
- 4) skreśleniu adwokata lub radcy prawnego, objętego wykazem, o którym mowa w § 2 lub § 3, z listy adwokatów lub z listy radców prawnych.

2. Przepis § 4 ust. 1 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

§ 6. 1. Prezes właściwego sądu ustala na podstawie przedstawionych wykazów, o których mowa w § 2 i 3, ułożoną w porządku alfabetycznym według nazwisk listę obrońców składającą się z:

1) części - "Adwokaci", składającej się z:

- a) części A, która obejmuje adwokatów, o których mowa w § 2 pkt 1,
- b) części B, która obejmuje adwokatów, o których mowa w § 2 pkt 2;

2) części - "Radcy prawni", składającej się z:

- a) części A, która obejmuje radców prawnych, o których mowa w § 3 pkt 1,
- b) części B, która obejmuje radców prawnych, o których mowa w § 3 pkt 2.

2. W przypadku, gdy prezes właściwego sądu, uwzględniając liczbę spraw, w których wyznaczany jest obrońca z urzędu uzna, że przedstawione wykazy, o których mowa w § 2 pkt 1 i § 3 pkt 1, zawierają niewystarczającą liczbę adwokatów i radców prawnych, ustala, w oparciu o przedstawione wykazy, o których mowa w § 2 i 3, ułożoną w porządku alfabetycznym według nazwisk listę obrońców składającą się z:

1) części - "Adwokaci", która obejmuje adwokatów, o których mowa w § 2 pkt 1 i 2;

2) części - "Radcy prawni", która obejmuje radców prawnych, o których mowa w § 3 pkt 1 i 2.

3. Lista obrońców ustalona przez prezesa właściwego sądu zawiera informacje, o których mowa w § 4 ust. 2 oraz wskazanie tytułu zawodowego adwokata i radcy prawnego.

4. W miarę możliwości lista obrońców może być sporządzana i prowadzona w formie elektronicznej.

5. Prezes właściwego sądu przekazuje ustaloną listę obrońców do wiadomości okręgowej radzie adwokackiej oraz radzie okręgowej izby radców prawnych. Przepis § 4 ust. 1 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

§ 7. W przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 1, prezes właściwego sądu aktualizuje listę obrońców w sposób wskazany w § 6 ust. 1-3.

§ 8. We wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu oskarżony może wskazać czy żąda wyznaczenia adwokata czy radcy prawnego. Prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy przy wyznaczaniu obrońcy z urzędu nie jest związany wnioskiem oskarżonego.

§ 9. 1. Prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy wyznacza obrońcę z urzędu przemiennie z listy obrońców, o której mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a lub w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a, według kolejności wpływu wniosków i potrzeb wynikających z innych okoliczności uzasadniających

jego wyznaczenie, uwzględniając posiadane informacje o braku sprzeczności interesów stron postępowania. Wyznaczając obrońcę z urzędu z listy obrońców ustalonej przez prezesa sądu okręgowego oraz przez prezesa sądu apelacyjnego uwzględnia się również siedzibę zawodową adwokata albo adres zamieszkania radcy prawnego względem miejsca zamieszkania lub pobytu oskarżonego oraz względem siedziby sądu.

2. W razie braku możliwości wyznaczenia obrońcy z urzędu z listy obrońców, o której mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a i w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a, prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy wyznacza obrońcę z urzędu z listy obrońców, o której mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. b lub w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b w sposób wskazany w ust. 1.

3. W przypadku, o którym mowa w § 6 ust. 2, prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy wyznacza obrońcę z urzędu przemiennie z listy obrońców, o której mowa w § 6 ust. 2 pkt 1 lub w § 6 ust. 2 pkt 2, według kolejności wpływu wniosków i potrzeb wynikających z innych okoliczności uzasadniających jego wyznaczenie, uwzględniając posiadane informacje o braku sprzeczności interesów stron postępowania. Wyznaczając obrońcę z urzędu z listy obrońców ustalonej przez prezesa sądu okręgowego oraz przez prezesa sądu apelacyjnego uwzględnia się również siedzibę zawodową adwokata albo adres zamieszkania radcy prawnego względem miejsca zamieszkania lub pobytu oskarżonego oraz względem siedziby sądu.

4. Po dokonaniu aktualizacji listy obrońców oraz w razie ustalenia nowej listy obrońców, wyznaczanie obrońcy z urzędu kontynuuje się uwzględniając dotychczasową kolejność.

§ 10. 1. Prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy po wyznaczeniu obrońcy z urzędu podaje oskarżonemu następujące informacje umożliwiające kontakt z adwokatem lub radcą prawnym:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) adres do doręczeń;
- 3) numer telefonu;
- 4) numer telefaksu lub adres poczty elektronicznej.

2. Prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy po wyznaczeniu obrońcy z urzędu podaje adwokatowi lub radcy prawnemu:

- 1) imię i nazwisko oskarżonego;
- 2) sygnaturę sprawy;

3) posiadane dane, takie jak: adres zamieszkania lub pobytu, adres do doręczeń, numer telefonu, numer telefaksu lub adres poczty elektronicznej oskarżonego, umożliwiające kontakt z nim.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, podaje się oskarżonemu i wyznaczonemu obrońcy z urzędu jednocześnie z powiadomieniem o treści postanowienia albo zarządzenia o wyznaczeniu obrońcy z urzędu.

§ 11. 1. Wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu złożony przez podejrzanego, organ prowadzący postępowanie przygotowawcze przekazuje niezwłocznie bezpośrednio do sądu właściwego do rozpoznania sprawy wraz ze złożonymi przez podejrzanego dokumentami dla wykazania, że nie jest w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny.

2. Przekazując do sądu właściwego do rozpoznania sprawy wniosek i dokumenty, o których mowa w ust. 1, organ prowadzący postępowanie przygotowawcze dołącza akta sprawy albo odpisy z akt sprawy niezbędne do rozpoznania wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu, w szczególności: umożliwiające ustalenie sygnatury sprawy, danych osobowych podejrzanego oraz danych dotyczących jego sytuacji rodzinnej i majątkowej.

3. W przypadku wskazującym na konieczność natychmiastowego podjęcia obrony, organ prowadzący postępowanie przygotowawcze:

- 1) przekazuje wniosek i dokumenty, o których mowa w ust. 1, wraz z odpisami z akt sprawy, o których mowa w ust. 2, do sądu właściwego do rozpoznania sprawy za pośrednictwem telefaksu bezpośrednio po złożeniu wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu;
- 2) zawiadamia, w sposób wskazany w art. 137 Kodeksu postępowania karnego, sąd właściwy do dokonania w postępowaniu przygotowawczym czynności wymagającej natychmiastowego podjęcia obrony o złożeniu przez podejrzanego wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu oraz o przekazaniu wniosku do sądu właściwego do rozpoznania sprawy, wskazując datę tych czynności oraz nazwę sądu.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do wniosku organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze o wyznaczenie obrońcy z urzędu wobec stwierdzenia okoliczności uzasadniających wyznaczenie obrońcy z urzędu na podstawie art. 79 § 1 i 2 Kodeksu postępowania karnego.

§ 12. 1. W przypadku złożenia przez podejrzanego wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu w postępowaniu przygotowawczym bezpośrednio do sądu, prezes sądu lub referendarz sądowy niezwłocznie zwraca się do organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze o nadesłanie akt sprawy albo odpisów z akt sprawy w zakresie, o którym mowa w § 11 ust. 2.

2. W przypadku wskazującym na konieczność natychmiastowego podjęcia obrony, do czynności, o których mowa w ust. 1, stosuje się art. 137 Kodeksu postępowania karnego.

§ 13. Jeżeli podejrzany, który złożył wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu, nie wykazał w sposób należyty, że nie jest w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny, prezes sądu lub referendarz sądowy niezwłocznie wyznacza mu odpowiedni termin do uzupełnienia wniosku.

§ 14. Wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu w przypadku wskazującym na konieczność natychmiastowego podjęcia obrony, prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy rozpoznaje w pierwszej kolejności. Do czynności, o których mowa w § 13, stosuje się art. 137 Kodeksu postępowania karnego.

§ 15. Okręgowa rada adwokacka oraz rada okręgowej izby radców prawnych przedstawia pierwsze wykazy, o których mowa w § 2 i 3, do dnia 31 lipca 2015 r. według stanu na dzień 1 lipca 2015 r., a następne do dnia 30 października 2016 r. według stanu na dzień 1 września 2016 r. Wykazy mogą być przedstawiane za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2015 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DYREKTOR
Departamentu Prawa Karnego
Tomasz Dąrkowski

**Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym:**

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania aktu prawnego, regulującego kwestię sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu wynika z art. 81a § 4 Kodeksu postępowania karnego dodanego na mocy ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1247) i nowelizowanego na mocy ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2393, druk senacki nr 809).

Powyższa ustawa nowelizująca Kodeks postępowania karnego dokonała modyfikacji w zakresie systemu wyznaczania oskarżonemu obrońcy z urzędu oraz modyfikacji przesłanek obrony obywatelskiej. Równocześnie ustawa wprowadziła upoważnienie dla referendarzy sądowych do wydawania decyzji w zakresie wyznaczania obrońcy z urzędu oraz umożliwiła radcom prawnym występowanie w charakterze obrońców w sprawach karnych i karnych skarbowych.

Zgodnie z art. 81a § 1 Kodeksu postępowania karnego obrońca z urzędu wyznaczany jest z listy obrońców. Natomiast § 4 tego artykułu nałożył na Ministra Sprawiedliwości obowiązek wydania rozporządzenia wykonawczego, określającego sposób zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu, w tym sposób ustalania listy obrońców udzielających pomocy prawnej z urzędu oraz sposób wyznaczania obrońcy udzielającego pomocy prawnej z urzędu, tryb i sposób przekazywania do sądu wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu oraz szczegółowy tryb rozpoznawania takiego wniosku, mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowego toku postępowania oraz prawidłowej realizacji prawa do obrony.

Projektuje się, że listy obrońców z urzędu (obejmujące adwokatów jak i radców prawnych) będą ustalane przez prezesów sądów rejonowych, sądów okręgowych i sądów apelacyjnych, w oparciu o wykazy corocznie przedstawiane przez okręgowe rady adwokackie oraz rady okręgowych izb radców prawnych, według porządku alfabetycznego nazwisk adwokatów i radców prawnych. Wykazy przedstawiane przez rady adwokackie oraz rady okręgowych izb radców prawnych obejmować będą adwokatów i radców prawnych uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym według przepisów o ustroju adwokatury oraz ustawy

o radcach prawnych i mających siedzibę zawodową lub miejsce zamieszkania na obszarze właściwości danego sądu. Uwzględniając okoliczność, że nie wszyscy uprawnieni adwokaci i radcy prawni będą deklarowali chęć udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu, co do zasady wyznaczanie obrońcy z urzędu będzie odbywać się z listy obrońców (część A) obejmującej adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu, która funkcjonować będzie jako część główna listy. Ustalana będzie także część dodatkowa listy (pomocnicza – część B) obejmująca pozostałych adwokatów i radców prawnych uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym według przepisów o ustroju adwokatury oraz ustawy o radcach prawnych. Prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy będzie wyznaczał obrońcę z urzędu z części A listy obrońców przemiennie spośród adwokatów i radców prawnych, według kolejności wpływu wniosków i potrzeb wynikających z innych okoliczności uzasadniających wyznaczenie obrońcy z urzędu (np. obrona obligatoryjna), uwzględniając posiadane informacje o braku sprzeczności interesów stron postępowania. Wyznaczając obrońcę z urzędu z listy ustalonej przez prezesa sądu okręgowego oraz prezesa sądu apelacyjnego uwzględniana będzie nadto siedziba zawodowa adwokata oraz adres zamieszkania radcy prawnego względem miejsca zamieszkania lub pobytu oskarżonego oraz względem siedziby sądu, w celu zapewnienia oskarżonemu najpełniejszej możliwości korzystania z pomocy obrońcy z urzędu. W razie braku możliwości wyznaczenia w konkretnej sprawie obrońcy z urzędu z części A listy obrońców, będzie on wyznaczany z części B listy obrońców w oparciu o takie same zasady. Z listy obrońców obejmującej zarówno adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu, jak i pozostałych adwokatów i radców prawnych uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym według przepisów o ustroju adwokatury oraz ustawy o radcach prawnych, wyznaczany będzie obrońca z urzędu w przypadku, jeżeli prezes właściwego sądu, uwzględniając liczbę spraw, w których wyznaczany jest obrońca z urzędu, uzna, że wykazy adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu zawierają niewystarczającą liczbę adwokatów i radców prawnych. Regulacja ta ma na celu zapewnienie prawidłowego toku i sprawności postępowań karnych. Przy uwzględnieniu deklaratoryjności świadczenia pomocy prawnej z urzędu przez adwokata lub radcę prawnego, konieczne jest ustalenie mechanizmów, które

zapobiegłyby sytuacji, w której z uwagi na małą liczbę obrońców oraz liczbę spraw, w których występują, dochodziłoby do kolizji podmiotowych oraz kolizji procesowych uniemożliwiających sprawny sposób procedowania w sprawach karnych.

Projektuje się, że przedstawiane przez okręgowe rady adwokackie oraz rady okręgowych izb radców prawnych wykazy, a co za tym idzie ustalone listy obrońców będą aktualizowane na bieżąco (przepis § 5 i § 7). Ustalenie nowych list obrońców będzie odbywało się raz do roku. Regulacje te pozwolą na zapewnienie stałości ustalonych list obrońców, a tym samym prawidłowego toku postępowań karnych i prawidłowej realizacji prawa do obrony oskarżonych. Po dokonaniu aktualizacji listy obrońców oraz w razie ustalenia nowej listy obrońców, wyznaczanie obrońcy z urzędu z listy obrońców będzie się kontynuować uwzględniając dotychczasową kolejność wyznaczania obrońcy z urzędu z listy obrońców (w przypadkach tych nie będzie się wyznaczać obrońcy z urzędu od początku listy, ale kontynuować dotychczasową kolejność wyznaczania obrońcy z urzędu i uwzględniając stan listy po aktualizacji lub stan nowej listy).

Oskarżony, któremu wyznaczono obrońcę z urzędu będzie informowany o danych tego obrońcy (imię i nazwisko, adres dla doręczeń, numer telefonu oraz numer faksu lub adres poczty elektronicznej), które umożliwią oskarżonemu nawiązanie i utrzymywanie kontaktu z obrońcą z urzędu. Również wyznaczony obrońca z urzędu będzie informowany o danych oskarżonego, umożliwiającym kontakt z nim oraz o sygnaturze akt sprawy.

Celem usprawnienia procedowania nad wnioskiem o wyznaczenie obrońcy z urzędu, a tym samym zapewnienia oskarżonemu prawidłowej realizacji prawa do obrony, w tym w szczególności w przypadku wskazującym na konieczność natychmiastowego podjęcia obrony, projektuje się wprowadzenie przepisów regulujących szczegółowy tryb rozpoznawania takiego wniosku.

Wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu na etapie postępowania przygotowawczego będzie podlegał niezwłocznemu przekazaniu do sądu właściwego do rozpoznania sprawy, a w przypadku wskazującym na konieczność natychmiastowego podjęcia obrony (np. w sprawach w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania) wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu będzie

przekazywany do sądu właściwego do rozpoznania sprawy za pośrednictwem telefaksu bezpośrednio po jego złożeniu lub zaistnieniu okoliczności uzasadniających wyznaczenie obrońcy z urzędu na podstawie art. 79 § 1 i § 2 k.p.k.

Wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy rozpozna niezwłocznie (art. 81a § 2 k.p.k.), a w przypadku wskazującym na konieczność natychmiastowego podjęcia obrony wniosek taki rozpoznawany będzie w pierwszej kolejności. Do czynności wymagających rozpoznania wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu w takim przypadku znajdzie zastosowanie przepis art. 137 k.p.k.

Projekt przewiduje, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2015 r., a zatem w dniu wejścia w życie nowelizacji wprowadzającej art. 81a k.p.k.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2013 r. poz. 979), zaś w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości zostanie zamieszczony odnośnik kierujący do odpowiedniej strony BIP RCL.

Projektowana regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Nazwa projektu

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońców z urzędu

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Sprawiedliwości

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu

Monika Zbrojewska - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu

- 1) Sędzia Marcin Kowal – Naczelnik Wydziału Prawa Karnego, Departament Prawa Karnego, tel.: 22 52 12 791, adres email: Kowal@ms.gov.pl;
- 2) Monika Kruczek – główny specjalista – sędzia, Wydział Prawa Karnego, Departament Prawa Karnego, tel.: 22 52 12 335, adres email: Monika.Kruczek@ms.gov.pl
- 3) Kazimierz Ujazdowski – starszy specjalista, Wydział Prawa Karnego, Departament Prawa Karnego, tel. 22 52 12 251, adres email: Kazimierz.Ujazdowski@ms.gov.pl

Data sporządzenia

1 września 2014 r.

Źródło:

Upoważnienie ustawowe

Nr w wykazie prac A 95

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W związku z nowelizacją ustawy Kodeks postępowania karnego (ustawa z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. poz. 1247 i ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy nr 2393, druk senacki nr 809) modyfikującą katalog sytuacji, w których z urzędu wyznaczani są obrońcy oraz pełnomocnicy oraz uszczegóławiającą sposób rozpoznawania wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu, zaistniała konieczność wydania rozporządzenia regulującego:

1. sposób ustalania listy obrońców udzielających pomocy prawnej z urzędu,
2. sposób wyznaczania obrońcy udzielającego pomocy prawnej z urzędu,
3. tryb i sposób przekazywania do sądu wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu,
4. szczegółowy tryb rozpoznawania wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponuje się wydanie rozporządzenia wprowadzającego następujące rozwiązania:

1. Wprowadzenie listy obrońców z urzędu, ustalonej przez prezesów sądów rejonowych, okręgowych i apelacyjnych – w oparciu o wykazy przedstawiane corocznie przez okręgowe rady adwokackie oraz rady okręgowych izb radców prawnych. Przewiduje się tworzenie listy obrońców składającej się z części „Adwokaci” i z części „Radcy prawni”, składających się z dwóch części: głównej (część A) – obejmującej adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu, oraz pomocniczej (część B) – obejmującej pozostałych adwokatów i radców prawnych uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym.
2. Wyznaczanie - przez prezesa sądu, sąd lub referendarza - obrońcy z urzędu przemiennie z części A listy obrońców „Adwokaci” i „Radcy prawni” (ułożonej alfabetycznie) według kolejności wpływu wniosków i potrzeb wynikających z innych okoliczności uzasadniających wyznaczenie obrońcy z urzędu (w przypadku list prowadzonych przez prezesów SO i SA, uwzględniane będą także adresy obrońcy oraz oskarżonego – w celu ułatwienia korzystania z pomocy obrońcy z urzędu). W razie braku możliwości wyznaczenia w konkretnej sprawie obrońcy z urzędu z części głównej listy obrońców, będzie on wyznaczany z części B listy obrońców.
3. Informowanie oskarżonych o danych obrońcy (w tym numerze telefonu, faksu lub adresie e-mail). Również obrońca z urzędu będzie informowany o danych oskarżonego oraz sygnaturze akt sprawy.
4. Uregulowanie procedury przekazywania do sądu wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu – organ prowadzący postępowanie przygotowawcze będzie przekazywał taki wniosek do sądu właściwego do rozpoznania sprawy niezwłocznie, a w przypadku wskazującym na konieczność natychmiastowego podjęcia obrony – za pośrednictwem telefaksu bezpośrednio po złożeniu wniosku.
5. Uregulowanie trybu rozpoznawania wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu w przypadku wskazującym na konieczność natychmiastowego podjęcia obrony – wnioski rozpoznawane będą w pierwszej kolejności.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ze względu na szczegółowość unormowań oraz charakter wydawanego aktu odstąpiono od przeprowadzania analizy prawnoporównawczej.

JST																	
pozostałe jednostki (oddzielnie)																	
Saldo ogółem																	
budżet państwa																	
JST																	
pozostałe jednostki (oddzielnie)																	

Źródła finansowania	Projektowane zmiany nie wpłyną na sektor finansów publicznych															
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń																

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane zmiany nie wpłyną na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość															
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:			
9. Wpływ na rynek pracy			
Projektowane zmiany nie wpłyną na rynek pracy			
10. Wpływ na pozostałe obszary			
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:		☐ demografia ☐ mienie państwowe	
		☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu			
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Planowane wykonanie aktu prawnego nastąpi z dniem jego wejścia w życie – 1 lipca 2015 r.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
Z uwagi na charakter projektowanej regulacji, nie jest planowana ewaluacja wykraczająca poza zakres przewidziany dla ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw.			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			